

Onderwerp: **Verplichtingen bij loontriage van hoevezaden**
Identificatiecode: MEDEDELING: Dept. LV/AKKV/TPT/2019/29
Datum: 10/04/2019

Referentie: Besluit van de Vlaamse Regering van **19 mei 2006** betreffende de loontriage van zaden van bepaalde soorten van landbouwgewassen die bestemd zijn om te worden ingezaaid
Bestemming: Erkende loontriërders
Correspondent: Dorien Vanhoof - Ann Van Essche - Cindy Boonen
Motivering: Verplichtingen en modaliteiten voor loontriërders en landbouwers die op hen beroep doen voor het triëren van hoevezaden

Inhoudstafel:	1	Algemeen.....	
	2	Verplichtingen voor de loontriërders	
	2.1	Erkenning	
	2.1.1	Aanvraag	
	2.1.2	Erkenningsvoorwaarden	
	2.1.3	Erkenning in een ander gewest	
	2.1.4	Installatie	
	2.1.5	Te betalen retributie	
	2.1.6	Intrekking of schorsing van de erkenning	
	2.2	Te volgen procedure / Begeleidende documenten	
	2.2.1	Vooraf	
	2.2.2	Bij ontvangst van een zaadpartij en voor de loontriage	
	2.2.3	Tijdens de loontriage	
	2.2.4	Na de loontriage	
	2.3	Monsternamen en etikettering van zaadmonsters	
	3	Verplichtingen voor de landbouwer	
	4	Vermelding van de rasbenaming	
	5	Controles.....	
	6	Contactgegevens	
	7	Toepassingsmodaliteiten.....	1

1 ALGEMEEN

Met deze mededeling wil het Departement Landbouw en Visserij (hierna departement genoemd) als bevoegde entiteit de loontriërders informeren over de verplichtingen en regels die gerespecteerd moeten worden bij de loontriage van hoevezaden en ervoor zorgen dat de loontriage op een uniforme wijze kan verlopen zodat er alle garanties zijn dat landbouwers het zaad van eigen oogst terugkrijgen.

Loontriage, oftewel het triëren van zaden tegen loon is een dienstverlening, op verzoek van een landbouwer, voor het behandelen, hetzij verwerken, hetzij chemisch behandelen, hetzij verpakken van zaden die afkomstig zijn van het eigen bedrijf van die landbouwer en die bestemd zijn om daar te worden ingezaaid en dus niet verhandeld mogen worden (hoevezaden), of voor het ter beschikking stellen van de nodige apparatuur voor de behandeling.

Het gebruik van eigen hoevezaad op het eigen bedrijf van de landbouwer is een uitzondering op de Europese regelgeving, omgezet in Vlaamse regels, die bepaalt dat zaden enkel in de Europese Unie in de handel mogen worden gebracht wanneer deze door een officiële autoriteit gecertificeerd werden. Het is daarom formeel verboden om de oogst van een landbouwer op te kopen, het op te schonen, eventueel te ontsmetten en het dan verder te verkopen aan andere landbouwers met het oog op het inzaaien van deze zaden. Ongeacht het gebruik van hoevezaad blijft het kwekersrecht¹ dat mogelijks op voor loontriage aangeboden rassen van toepassing is, onverkort gelden.

Wanneer een landbouwer één of meerdere van de in Tabel 1 opgesomde soorten aanbiedt voor loontriage, is het Vlaamse regelgeving van toepassing die door loontriërders moeten gerespecteerd worden bij het triëren van hoevezaad.

Tabel 1 – Soorten waarvoor de wettelijke vereisten inzake loontriage gelden

Gewasgroep	Soort	
Voedergewassen	<i>Cicer arietinum</i> L.	kikkererwt
	<i>Lupinus luteus</i> L.	gele lupine
	<i>Medicago sativa</i> L.	luzerne
	<i>Pisum sativum</i> L. (partim)	voedererwt
	<i>Trifolium alexandrinum</i> L.	Alexandrijnse klaver
	<i>Trifolium resupinatum</i> L.	Perzische klaver
	<i>Vicia faba</i> L.	veldboon
	<i>Vicia sativa</i> L.	voederwikke
Granen	<i>Avena sativa</i> L.	haver
	<i>Hordeum vulgare</i> L.	gerst
	<i>Phalaris canariensis</i> L.	kanariezaad
	<i>Secale cereale</i> L.	rogge
	X <i>Triticosecale</i> Wittm.	triticale
	<i>Triticum aestivum</i> L. emend. Fiori et Paol.	zachte tarwe
	<i>Triticum durum</i> Desf.	harde tarwe
	<i>Triticum spelta</i> L.	spelt
Olie- en vezelhoudende gewassen	<i>Brassica napus</i> L. (partim)	koolzaad
	<i>Brassica rapa</i> L. (partim)	raapzaad
	<i>Linum usitatissimum</i> L.	lijnzaad met uitzondering van vezelvlas

¹ Artikel 14 van de Verordening (EG) Nr. 2100/94 van de Raad van 27 juli 1994 inzake het communautaire kwekersrecht en Verordening (EG) Nr. 1768/95 van de Commissie van 24 juli 1995 houdende vaststelling, overeenkomstig artikel 14, lid 3, van Verordening (EG) nr. 2100/94 van de Raad inzake het communautaire kwekersrecht, van uitvoeringsbepalingen betreffende de afwijking ten gunste van landbouwers

- 2° alle vierde exemplaren van het begeleidende document, waarvan vak 1, 2 en 3 ingevuld en ondertekend zijn elk jaar vóór 15 mei bij het departement indienen (voor meer details m.b.t. de begeleidende documenten, zie punt 2.2);
- 3° een register bijhouden dat bestaat uit het klasement van alle begeleidende documenten al dan niet volledig of gedeeltelijk ingevuld naargelang van de toestand van elke zaadpartij gedurende een periode van drie jaar vanaf de datum van teruggave van de getrieerde zaden;
- 4° toegang verschaffen aan de landbouwer of zijn afgevaardigde tot de plaatsen waar de zaden worden bewaard en getrieerd, zolang de zaden zich bij de loontrieerder bevinden;
- 5° geen zaden van verschillende partijen mengen of omwisselen of een gedeelte van een partij wegnemen of er zaden aan toevoegen bij het aanbieden met het oog op de loontriage, gedurende het opslaan, het triëren, het reinigen, het ontsmetten, het verpakken en het vervoeren;
- 6° bewijzen voorleggen van de bestemming van de hoeveelheid zaden die de landbouwer heeft aangeboden en die niet tegen loon getrieerd zijn;
- 7° alle retributies betalen die in het kader van de erkenning verschuldigd zijn.

Cumulatie van de activiteit van loontriage met het bereiden van gecertificeerd zaad is enkel mogelijk als er van een aparte installatie voor loontriage gebruik gemaakt wordt.

2.1.3 Erkenning in een ander gewest

Een loontrieerder die reeds erkend is in een ander Gewest, dient ook een aanvraag in bij het departement indien hij erkend wil worden in Vlaanderen en op het Vlaams grondgebied wil triëren. De gewesten erkennen echter onderling de erkenning en zullen daardoor de erkenning overnemen.

2.1.4 Installatie

De installatie is aangepast voor loontriage en vormt een samenhangende eenheid die ten minste bestaat uit:

- a) een reinigings- en trieertoestel;
- b) een geijkt weegtoestel;
- c) een ontsmettingstoestel voor een chemische behandeling van de zaden;
- d) een lokaal dat of een kast die bestemd is voor de goede bewaring van de monsters.

In het geval van een mobiele installatie geeft de loontrieerder op verzoek van het departement en zonder vertraging de locatie van de installatie door.

2.1.5 Te betalen retributie

Voor de jaarlijkse retributie (60 euro voor de basisregistratie en 120 euro supplement per erkende installatie²) die betaald moet worden om erkend te blijven, ontvangt de loontrieerder een factuur. De betaling moet binnen de 30 dagen na ontvangst van de factuur uitgevoerd worden, op het rekeningnummer van het Vlaams Landbouwfonds.

² Zie bijlage 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 houdende vaststelling van de retributies voor de toelating van de rassen tot de rassenlijsten, voor de registratie van rassen van teeltmateriaal van fruitgewassen in het rassenregister, voor de uitoefening van bepaalde beroepen in de sector van het plantaardige teeltmateriaal en voor de keuring van dat materiaal

aangevraagd worden. Hiervoor is er een model aanvraagformulier beschikbaar op de website van Landbouw en Visserij ([download hier het aanvraagformulier begeleidende documenten](#)). De aanvraag wordt ingediend bij:

DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ
Afdeling Kwaliteit Dier, Kwaliteit Plant en Visserij
t.a.v. Jo Ivens
Koning Albert II-laan 35 bus 40, BE-1030 BRUSSEL
T +32 2 552 74 51
jo.iven@lv.vlaanderen.be

Het begeleidend document bevat 3 grote luiken, in te vullen tijdens verschillende stappen in de te doorlopen procedure:

1. VAK 1: in te vullen bij ontvangst van de zaadpartij en vóór de loontriage:
  - A. in te vullen door de landbouwer;
  - B. in te vullen door de loontrieerder;
2. VAK 2: in te vullen tijdens/vlak na de loontriage;
3. VAK 3: in te vullen na de loontriage bij aflevering aan de landbouwer.

*Gelieve bij het invullen van dit begeleidend document ENKEL/ALLEEN gebruik te maken van een donkerblauwe of zwarte balpen VOORZIEN VAN EEN FLIJNE PUNT en goed door te drukken gezien de formulieren op doorschrijfpapier zijn.
Onvoldoende leesbare aangiftes zullen ter verduidelijking teruggestuurd worden.*

2.2.2 Bij ontvangst van een zaadpartij en voor de loontriage

Bij de ontvangst van een door een landbouwer voor loontriage aangeboden zaadpartij, wordt de volgende procedure gevolgd:

4. bij de afgifte van het zaad vult de landbouwer vak 1a van het begeleidende document in en overhandigt het aan de loontrieerder;
5. de loontrieerder vult vak 1b van het begeleidende document in op het ogenblik van de inontvangstname van de zaden van de landbouwer;
6. de loontrieerder overhandigt het eerste exemplaar van het begeleidende document aan de landbouwer. Dat exemplaar geldt als bewijs van de afgifte van zaad;
7. als de geleverde partij niet in haar totaliteit bestemd is voor de loontriage, zondert de loontrieerder onmiddellijk na de ontvangst het gedeelte af dat bestemd is voor de loontriage;
8. de loontrieerder slaat iedere partij gescheiden en duidelijk geïdentificeerd op en dit op de plaats waar de partijen, in afwachting van de loontriage, duidelijk gescheiden en goed geïdentificeerd bewaard kunnen worden;
9. in afwachting van de loontriage en om iedere verwarring uit te sluiten, plaatst de loontrieerder bij elke partij het tweede exemplaar van het begeleidende document, waarvan vak 1 volledig ingevuld en ondertekend is;
10. als de partij bewaard wordt in verpakkingen, wordt het begeleidende document vervangen door een etiket dat aan elke verpakking gehecht wordt en dezelfde vermeldingen bevat.

Elke zaadpartij, aangeboden door de landbouwer, moet vergezeld gaan van een begeleidend document waarop een uniek identificatienummer voorgedrukt is. Dit document wordt op aanvraag aangeleverd door het departement. De beschikbare ruimtes moeten toelaten dat partijen duidelijk gescheiden opgeslagen kunnen worden.

2. het etiket nr xxx B dient ter verzegeling van het monster dat de loontrieerder ter beschikking moet stellen aan het departement;
3. het etiket nr xxx C dient ter verzegeling van het monster dat ter beschikking wordt gesteld van de landbouwer of zijn afgevaardigde.

Voor de monstername en etikettering van de zaadmonsters wordt volgende procedure gevolgd:

1. van elke partij van de tegen loon getrieerde zaden neemt de loontrieerder 3 monsters van minstens 500 gram;
2. de landbouwer of zijn afgevaardigde mogen aanwezig zijn bij die monstername;
3. elk monster wordt gesloten met een zelfklevend door het departement geleverd etiket (A, B en C), met het overeenkomstige nummer van het begeleidend document dat bij deze zaadpartij hoort;
4. op het zelfklevende etiket worden ook de naam van de soort en van het ras, volgens de verklaring van de landbouwer genoteerd;
5. de etiketten worden door de loontrieerder ondertekend en door de landbouwer (of zijn afgevaardigde) mee ondertekend;
6. de loontrieerder bewaart 2 monsters, waarvan één ter beschikking wordt gehouden van het departement;
7. het derde monster wordt ter beschikking gesteld van de landbouwer na de terugname van de getrieerde hoeveelheid;
8. het voor de bevoegde entiteit bestemde zaadmonster en het monster dat bestemd is voor de loontrieerder worden bewaard in het lokaal of kast die bestemd zijn voor de goede bewaring van de monsters gedurende 18 maanden vanaf de monstername.

3 VERPLICHTINGEN VOOR DE LANDBOUWER

De landbouwer moet kunnen aantonen dat het te triëren zaad afkomstig is van zijn eigen bedrijf. Dit kan aan de hand van de aankoopfactuur van het zaaizaad dat gediend heeft voor de productie van het te triëren zaad of via bewijsstukken dat er het vorige seizoen aan loontrriage gedaan werd. De hoeveelheid getrieerde zaden moet in verhouding staan tot het areaal van de betrokken soort op het eigen bedrijf van die landbouwer.

4 VERMELDING VAN DE RASBENAMING

De benaming van het ras, volgens de verklaring van de landbouwer, moet enkel worden vermeld in het begeleidende document en op de etiketten voor de monsters.

Overall elders mag geen vermelding, teken of afkorting voorkomen die in verband staat met een rasbenaming of die toelaat het ras te identificeren. Bijvoorbeeld: het gebruik van etiketten van verschillende kleur (een kleur per ras) laat toe de rassen te identificeren en is dus niet toegelaten.

Voor rassen waarvoor een Europees kwekersrecht is toegekend kan door de houder van het kwekersrecht informatie met betrekking tot de getrieerde hoeveelheden gevraagd worden aan de landbouwer of de loontrieerder onder de voorwaarden vermeld in Verordening (EG) Nr. 1768/95 van de Commissie van 24 juli 1995 houdende vaststelling, overeenkomstig artikel 14, lid 3, van Verordening (EG) nr. 2100/94 van de Raad inzake het communautaire kwekersrecht, van uitvoeringsbepalingen betreffende de afwijking ten gunste van landbouwers.

7 TOEPASSINGSMODALITEITEN

Deze mededeling treedt in werking op 11 april 2019. Mededeling ALV/KWA/46 van 2010 met dit onderwerp wordt op deze datum opgeheven.

Met vriendelijke groeten,

Gilbert Crauwels
Afdelingshoofd